

Uchwała Nr XVI/115/2012
Rady Powiatu w Głubczycach
z dnia 09 lutego 2012r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu na rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Głubczyckim na lata 2012 – 2016”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1592, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 200 poz. 1688, Nr 214 poz. 1806, z 2003r. Nr 162 poz.1568, z 2004r. Nr 102 poz. 1055, z 2007r. Nr 173 poz. 1218, z 2008r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009r. Nr 92 poz. 753, Nr 157 poz. 1241, z 2010r. Nr 28 poz. 142, Nr 28 poz. 146, Nr 106 poz. 675, z 2011r. Nr 21 poz.113, Nr 149 poz. 887, Nr 217 poz. 1281),, art.35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010r. Nr 226 poz. 1475, z 2011r. Nr 127 poz. 721, Nr 171 poz. 1016, Nr 209 poz. 1244, Nr 291 poz. 1707) Rada Powiatu Głubczyckiego uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Głubczyckim na lata 2012-2016” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Głubczyckiego.

§ 3

Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Głubczycach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu

Stanisław Krzaczkowski

Załącznik do Uchwały Nr XVI/115/2012
Rady Powiatu w Głubczycach
z dnia 09 lutego 2012r

**„POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE GŁUBCZYCKIM
NA LATA 2012 – 2016”**

Głubczyce 2012

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Założenia programu.....	5
3. Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych w Powiecie Głubczyckim.....	6
4. Cel strategiczny programu.....	7
5. Cele szczegółowe.....	8
5.1. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do najważniejszych obiektów użyteczności publicznej.....	8
5.2. Umożliwienie pełnego uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w rehabilitacji lecniczej i społecznej.....	9
5.3. Sprzyjanie aktywnemu uczestnictwu osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym.....	10
5.4. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym.....	11
6. Podsumowanie.....	12

1. WPROWADZENIE

W każdym społeczeństwie istnieje pewien odsetek osób, które z przyczyn dziedzicznych, wad wrodzonych, wypadków lub chorób nie posiadają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. Osoby takie z reguły określane, jako „osoby niepełnosprawne”, gdzie niepełnosprawność oznacza trwałe lub czasowe obniżenie psychofizycznej sprawności organizmu¹. Zjawisko niepełnosprawności jest ciągle jednym z poważniejszych zjawisk i problemów obecnej rzeczywistości społecznej. W ostatnim dziesięcioleciu obserwuje się wzrost występowania niepełnosprawności głównie za przyczyną narastającego w wielu krajach ubóstwa, głodu, zatruciu środowiska, konfliktów zbrojnych, przemocy, HIV, AIDS oraz uzależnień przede wszystkim narkomania i alkoholizm.

W systemie prawnym pierwsze próby zdefiniowania pojęcia „osoba niepełnosprawna” miały miejsce kilka lat po pojawieniu się samego pojęcia. Po raz pierwszy w prawie polskim sformułowanie „osoba niepełnosprawna” pojawiło się w 1982 roku w Uchwale Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w sprawie inwalidów i osób niepełnosprawnych. Uchwała stanowiła formę apelu skierowanego do „wszystkich obywateli instytucji i organizacji, aby w praktycznej swej działalności przejawiały należytą troskę o potrzeby tej grupy ludzi i czyniły wszystko, co inwalidom i osobom niepełnosprawnym zapewni pełną integrację ze społeczeństwem” W swojej formie i treści uchwała wykazywała podobieństwa do przyjętej piętnaście lat później Karty Praw Osób Niepełnosprawnych, w przeciwieństwie jednak do Karty nie definiowała kręgu podmiotów, które stanowiły jej adresatów². Pierwsza definicja pojawiła się dopiero w Ustawie z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Pojęcie to wyparło ze słownictwa pojęcie inwalida. Jednakże w związku z tym, że definicja ta nie zadawała wielu środowisk, podjęto prace nad sformułowaniem nowej. Prace te rozpoczęto w 1993 r. w Ministerstwie Pracy i Pomocy Społecznej przy współudziale specjalistów działających w sferze niepełnosprawności. Kolejna definicja pojawiła się w 1996 r. w brzmieniu: "Niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny lub/i psychiczny trwałe lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi" ³. Jednakże i ta definicja nie została szerzej wykorzystana i w dalszym ciągu trwały prace nad jej doprecyzowaniem. Kolejny rok, tzn. 1997 przynosi dwie następne definicje, które zostały zapisane w uchwałach Sejmu. Pierwsza z nich znalazła się w Karcie

---

¹ Z. Wasiak, Zadania powiatu w rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, Warszawa 2006, s. 32.

² Tamże, s. 37-38.

³ Tamże, s. 37-38.

Praw Osób Niepełnosprawnych i brzmi: „niepełnosprawne są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”⁴. Kolejna definicja zawarta została w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa definiuje „osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie orzeczenie”⁵. Definicja ta funkcjonuje do dnia dzisiejszego.

Biorąc pod uwagę rodzaje niepełnosprawności, możemy wyróżnić:

1. osoby z niepełnosprawnością fizyczną, do których należą:
  - osoby z uszkodzeniem narządu ruchu - niepełnosprawnością motoryczną,
  - osoby z przewlekłymi chorobami wewnętrznymi,
2. osoby z niepełnosprawnością sensoryczną (uszkodzenie narządów zmysłów), do których zalicza się:
  - osoby niewidome i słabo widzące,
  - osoby niesłyszące i słabo słyszące,
3. osoby z niepełnosprawnością psychiczną, wśród których możemy wyróżnić:
  - osoby z chorobą psychiczną,
  - osoby z niesprawnością intelektualną⁶.
4. osoby z niepełnosprawnością złożoną - osoba dotknięta jest więcej niż jedną niepełnosprawnością.

Opracowany Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce; podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich wykluczenia społecznego.

---

⁴ <http://www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/997> 07.12.2011 r.

⁵ Niepełnosprawność definicja niepełnosprawności <http://centrumir.republika.pl/niepelnosprawnosci.html>, 07.01.2012r.

⁶ Osoba niepełnosprawna, niepełnosprawność, http://www.dlastu.friko.pl/osoba_niepelnosprawna.html#200, 07.11.2011.

Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym w sposób ogólny kierunki prowadzonej działalności, i tym samym cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje każdemu obywatelowi naszego Państwa równy dostęp do pracy i udziału w życiu społecznym. Ponadto w 1997 roku Sejm uchwalił Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. Nr 50, poz.475 z 1997 r.). Jednym z istotniejszych zapisów jest stwierdzenie, że „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje, że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji”⁷. W § 2 Karty jest zapis „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzając, (...) wzywa Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw”⁸. Biorąc pod uwagę powyższe należy prowadzić politykę wobec osób niepełnosprawnych zmierzającą do poszanowania odmienności, usuwania barier stojących na drodze do realizacji równych szans oraz pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych. Działania, jakie należy podjąć dla poprawy warunków wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, przeciw ich wykluczeniu społecznemu oraz uzyskania w tym zakresie wymiernych efektów powinny być realizowane zarówno przez organy i instytucje państwa, jak również, a może przede wszystkim przez samorządy wszystkich szczebli.

W celu zmian negatywnych postaw społecznych, promowania i akceptacji osób niepełnosprawnych samorządy, organizacje pozarządowe muszą przygotować i następnie wdrożyć lokalne plany działań, które powinny zmierzać do osiągnięcia stałych i pozytywnych rezultatów w zakresie poprawy, jakości i warunków życia osób niepełnosprawnych.

Plan polityki powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych nakreśla na lata 2012 – 2016 cele, które osobom niepełnosprawnym zapewniają takie same prawa, jak innym obywatelom. Polityka ta jest skierowana głównie na zapobieganie marginalizacji i wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, rozszerzenie i podwyższenie standardów świadczeń i usług realizowanych przez różne podmioty na rzecz osób

---

⁷ <http://www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/997> 10.11.2011 r.

⁸ <http://www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/997> 10.08.2011 r.

niepełnosprawnych, skierowanie wszelkich możliwych działań do osób najbardziej potrzebujących wsparcia, ożywienie społecznej solidarności.

Realizowanie założonych celów będzie odbywać się głównie poprzez pozyskiwanie środków finansowych z budżetu państwa – dotacje, budżetów samorządów, środków unijnych, Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych przyznawanych powiatowi wg. algorytmu jak i realizując programy celowe i innych źródeł.

3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE GŁUBCZYCKIM

Powiat głubczycki leży w południowej części woj. opolskiego, zajmuje powierzchnię 673 km², ludność liczy 54 tys. mieszkańców, w tym stałe miejsce zameldowania posiada 49.718 mieszkańców. Utworzony jest z 4 gmin tj. Branice, Baborów, Kietrz i Głubczyce. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku w województwie opolskim było ogółem 102 508 osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej w tym 10.874 osób w powiecie głubczyckim.

Na terenie powiatu działają 4 ośrodki pomocy społecznej, jeden Dom Pomocy Społecznej w Klisinie z filiami w Bliszczycach, Boboluszkach, Branicach, Dzbańcach, Głubczycach, Radyni. Funkcjonują również dzienne ośrodki wsparcia Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowych Gołuszowicach, Dom Dziennego Pobytu w Głubczycach. Ponadto w Głubczycach funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

Do instytucji wsparcia działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie naszego powiatu należy zaliczyć również organizacje pozarządowe. Jest to Koło Polskiego Związku Niewidomych, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych prowadzące Warsztat Terapii Zajęciowej w Głubczycach oraz Zakład Aktywności Zawodowej w Branicach, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Franciszkański Ośrodek Pomocy Dzieciom.

4. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, tworzenie warunków sprzyjających pełnemu uczestnictwu w życiu społecznym i zawodowym osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Realizacja powyższego celu będzie polegała na tworzeniu warunków zewnętrznych sprzyjających wyrównywaniu szans na wszystkich możliwych płaszczyznach osób niepełnosprawnych. Będą one prowadziły do wzmacniania ich samodzielności, aktywności oraz zwiększenia stopnia samorealizacji.

Adresatami programu są:

Osoby niepełnosprawne, których niepełnosprawność została potwierdzona stosownym orzeczeniem wydanym przez organy orzekające. Analizując system orzekania o niepełnosprawności osób w Polsce można stwierdzić, że jest on zawiły i mało czytelny. Obowiązujące przepisy prawne, w zależności, kiedy się ukazały, używają różnego nazewnictwa do tych samych osób niepełnosprawnych. Istnieją stopnie niepełnosprawności, grupy inwalidzkie, opisowe określenia niepełnosprawności stosowane przez ZUS. Niepełnosprawność była i jest orzekana przez różne instytucje i dla różnych celów⁹.

Aktualnie w Polsce funkcjonują cztery systemy orzecznicze ustalające uprawnienia do świadczeń rentowych, działające w ramach:

- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- Ministerstwa Obrony Narodowej.

oraz piąty system – system orzekania o niepełnosprawności dla celów pozarentowych.

Podstawowym zadaniem systemu orzecznictwa o niepełnosprawności jest ustalanie – na podstawie oceny ograniczenia zdolności do samodzielnego funkcjonowania w różnorodnych sferach życia, związanych z aktywnością społeczną i zawodową człowieka – prawa do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym w oparciu o przepisy prawa.

Poniższa tabela przedstawia równoważność zapisów stopni niepełnosprawności w obecnym i byłym systemie orzecznictwa.

Tabela 1. Równoważność zapisów stopni niepełnosprawności w obecnym i byłym systemie orzecznictwa.

Orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	Orzeczenie lekarza orzecznika ZUS	Orzeczenie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)	Orzeczenie Komisji Inwalidztwa i Zatrudnienia (KIZ)
znaczny stopień niepełnosprawności	całkowita niezdolność do pracy oraz samodzielnej	osoby o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy, którym	I grupa inwalidzka

⁹ <http://www.wson.wroc.pl/?idt=2&idl=21,23.08.2011> r.

	egzystencji	przysługuje zasiłek pielęgnacyjny	
umiarkowany stopień niepełnosprawności	całkowita niezdolność do pracy	brak	II grupa inwalidzka
lekki stopień niepełnosprawności	częściowa niezdolność do pracy lub celowość przekwalifikowania zawodowego	pozostałe osoby o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy	III grupa inwalidzka

Zródło: opracowanie własne

5. CELE SZCZEGÓŁOWE

5.1. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do najważniejszych obiektów użyteczności publicznej.

Podejmowanie wszelkich działań prowadzących do osiągnięcia samodzielności przez osoby niepełnosprawne ułatwi im funkcjonowanie życiowe tak w sferze społecznej, zawodowej jak i osobistej. Dlatego też wszelkie działania powinny być ukierunkowane na kompleksowe dostosowanie obiektów kultury, rekreacji, wszelkich jednostek służby zdrowia, placówek oświatowych, urzędów administracji publicznej jak i samorządowej, placówek handlowych i usługowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z drugiej strony należy ciągle uświadamiać lokalną społeczność o potrzebach osób niepełnosprawnych w dostępie do w/w jednostek. Niezbędne jest również dostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wyznaczenie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych. Na przestrzeni czasu stosunek społeczeństwa do osób niepełnosprawnych ulegał ewolucji i przeszedł od postawy dyskryminacji i wyniszczenia poprzez postawę izolacji i segregacji do propagowanej obecnie postawy integracji, którą to należy propagować i realizować.

Zadania:

1. Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania oraz dostosowania infrastruktury do ich potrzeb w szczególności w :
  - placówkach edukacyjnych (przedszkolach, przedszkolach specjalnych, szkołach publicznych i niepublicznych spełniających warunki dla szkoły publicznej wszystkich szczebli, szkołach specjalnych – realizujących nauczanie w systemie

integracyjnym, bursach, internatach szkolnych, bibliotekach, jeżeli korzystają z nich dzieci niepełnosprawne, poradniach psychologiczno – pedagogicznych),

- zakładach opieki zdrowotnej,
  - urzędach powiatowych i obiektach użyteczności publicznej,
  - komunikacji i transporcie zbiorowym,
  - placówkach opiekuńczych (domach pomocy społecznej i placówkach wsparcia środowiskowego).
2. Upowszechnianie działań informacyjnych uwzględniających rozwiązania problemów bytowych i życiowych osób niepełnosprawnych.
  3. Kształtowanie w społeczeństwie lokalnym właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych.

Przewidywany efekt: Zwiększenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym poprzez:

1. ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania;
2. integracja środowiska osób niepełnosprawnych z lokalną społecznością;
3. zwiększenie mobilności osób niepełnosprawnych.

5.2. Umożliwienie pełnego uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w rehabilitacji leczniczej i społecznej.

Stworzenie odpowiednich warunków prowadzących do osiągnięcia jak najwyższej samodzielności przez osoby niepełnosprawne. Wobec powyższego należy ciągle rozwijać rehabilitację leczniczą poprzez doposażenie placówek służby zdrowia i pomocy społecznej w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną. Należy również nieustannie inwestować i rozwijać bazę rehabilitacyjną. Wyposażyć ją w specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny oraz zatrudniać wykwalifikowany personel.

Zadania:

1. Rozwijanie rehabilitacji leczniczej – doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny i aparaturę medyczną.
2. Zwiększenie dostępności i ciągły rozwój usług medycznych, pielęgniarских, opiekuńczo - terapeutycznych - rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie możliwości korzystania z rehabilitacji.
4. Finansowanie kosztów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęć rehabilitacyjnych zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych.
5. Wspieranie wszelkich działań w zakresie usuwania barier społecznych.

Przewidywany efekt: Zwiększenie sprawności psychoruchowej osób niepełnosprawnych, szybka i pełna diagnostyka.

5.3. Sprzyjanie aktywnemu uczestnictwu osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym.

Dzisiejszy rynek pracy podlega stałym i licznym zmianom, polegającym na stosowaniu coraz nowszych i doskonalszych technologii. Zmiany te wymuszają na pracownikach stałe podnoszenie kwalifikacji, specjalizację, kształcenie ustawiczne, doksztalcenie, a wszystko to po by sprostać nowym i coraz trudniejszym wyzwaniom. Sytuacja ta stwarza wiele zagrożeń dla osób niepełnosprawnych, szczególnie tych z ograniczoną zdolnością uczenia się, z niskimi kwalifikacjami, z trudnościami w komunikowaniu się z otoczeniem. Osoby niepełnosprawne, aby podjąć pracę na otwartym rynku, powinny być objęte szeroko pojętą aktywizacją zawodową. Z niską aktywnością zawodową nierozzerwalnie powiązane są często sygnalizowane problemy osób niepełnosprawnych, m. in. w znalezieniu pracy, w nawiązaniu i utrzymaniu relacji społecznych, a nawet rodzinnych.

Zadania:

1. Przystosowanie i wyposażenie nowych miejsc pracy do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych.
2. Pomoc w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy lub w zakładach pracy chronionej.
3. Pomoc w podjęciu samodzielnej działalności gospodarczej.
4. Prowadzenie szkoleń, przekwalifikowań zawodowych dla osób niepełnosprawnych.
5. Wzmocnienie przedsięwzięć mających na celu ułatwienie zdobywania wykształcenia i poszerzania kwalifikacji zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży.
6. Prowadzenie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy osób niepełnosprawnych.
7. Wspieranie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej i Zakładu Aktywności Zawodowej.
8. Popularyzacja i poradnictwo w zakresie zwrotu kosztów pracodawcom przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.
9. Rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych związanych z ich zatrudnieniem

Przewidywany efekt: Zwiększenie możliwości zawodowych osób niepełnosprawnych poprzez:

1. umożliwienie osobom niepełnosprawnym zdobycia odpowiednie wynagrodzenia zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami;
2. tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
3. podniesienie świadomości pracodawców, że warto zatrudniać osoby niepełnosprawne;
4. zmianę profilu wykształcenia, przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

5.4. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym.

Niepełnosprawność lub choroba dezorganizuje nie tylko relacje wewnątrzrodzinne, ale wpływa także na stosunki, jakie rodzina utrzymuje z najbliższym otoczeniem bez względu na jej przynależność społeczno – zawodową czy miejsce zamieszkania. Wobec powyższego osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie powinni mieć możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia. Wszystkim osobom, które tego wymagają zapewnić należy pomoc terapeutyczną w miarę możliwości rozszerzoną na wszystkich członków rodziny osoby niepełnosprawnej.

Zadania:

1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa prawnego, socjalnego, psychologicznego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
2. Prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej.
3. Organizowanie imprez integrujących osoby niepełnosprawne ze społeczeństwem.
4. Promowanie twórczości osób niepełnosprawnych.

Przewidywany efekt

Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych poprzez:

1. zniwelowanie stereotypów i uprzedzeń społecznych wobec osób niepełnosprawnych;
2. uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych;
3. walkę z dyskryminacją.

6. PODSUMOWANIE

Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce; podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich społecznej alienacji.

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2012 – 2016 jest dokumentem otwartym. Wraz z upływem czasu zmiany potrzeb i możliwości będzie można uaktualnić zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych.